

Proizvodnja i

Prerada

Uljarica

Zbornik radova

63. Savetovanje industrije ulja

Production and Processing of Oilseeds

Proceedings of the 63rd Oil Industry Conference

63. SAVETOVANJE
63rd CONFERENCE

PROIZVODNJA I PRERADA
ULJARICA

sa međunarodnim učešćem

PRODUCTION AND
PROCESSING OF OILSEEDS

with international participation

ZBORNİK RADOVA
PROCEEDINGS

Herceg Novi, Crna Gora
26. jun - 1. jul 2022.

IZDAVAČI
PUBLISHERS

UNIVERZITET U NOVOM SADU, TEHNOLOŠKI FAKULTET NOVI SAD
UNIVERSITY OF NOVI SAD, FACULTY OF TECHNOLOGY NOVI SAD
INSTITUT ZA RATARSTVO I POVRTARSTVO NOVI SAD,
INSTITUT OD NACIONALNOG ZNAČAJA ZA REPUBLIKU SRBIJU
INSTITUTE OF FIELD AND VEGETABLE CROPS NOVI SAD,
NATIONAL INSTITUTE OF THE REPUBLIC OF SERBIA
DOO „INDUSTRIJSKO BILJE” NOVI SAD
BUSINESS ASSOCIATION „INDUSTRIAL PLANTS” NOVI SAD

UREĐIVAČKI ODBOR
EDITORIAL BOARD

Prof. dr Biljana Pajin, Doc. dr Ranko Romanić, Dr Vladimir Miklič, Dr Vojin Đukić
Mr Zvonimir Sakač, Dr Olga Čurović, Zoran Nikolovski, dipl. inž., Vladimir Šarac,
dipl. inž., Gordan Parenta, dipl. inž., Nada Grbić, dipl. inž., Milan Ševo, dipl. inž.,
Dragan Trzin, dipl. inž.

UREDNIK
EDITOR

Savet tehnologa

TEHNIČKI UREDNICI
TECHNICAL EDITORS

Doc. dr Ranko Romanić
Doc. dr Ivana Lončarević

ADRESA IZDAVAČA
PUBLISHER'S ADDRESS

DOO „INDUSTRIJSKO BILJE”, NOVI SAD
21000 Novi Sad, Dimitrija Tucovića 2A, Srbija
Tel/fax. +381 21 66 16 633, +381 21 66 24 311, +381 21 66 12 135
e-mail: office@indbilje.co.rs

ISBN 978-86-6253-154-4

ŠTAMPA
PRINT

Štamparija Feljton, Novi Sad
Stražilovska 17
Tel: 021/ 66-22-867

SADRŽAJ

CONTENTS

Dr Olga Čurović

TRŽIŠTE ULJANIH USEVA U VREME COVID-19 I UKRAJINSKE KRIZE
OILSEED MARKET AT THE TIME OF
COVID-19 AND THE UKRAINIAN CRISIS 7

Vladimir Miklič, Dragana Miladinović, Siniša Jocić, Sreten Terzić, Sandra Cvejić,
Nada Hladni, Sonja Gvozdenac, Brankica Babec, Ana Marjanović Jeromela

20. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA
O SUNCOKRETU U NOVOM SADU, 2022.
20th INTERNATIONAL SUNFLOWER CONFERENCE IN NOVI SAD, 2022 17

Sandra Cvejić, Siniša Jocić, Milan Jocković, Nemanja Ćuk, Nedjeljko Klisurić,
Ilija Radeka, Simona Jaćimović, Nada Grahovac, Vladimir Miklič

UTICAJ KLIMATSKIH FAKTORA NA
PRINOS ULJA NS HIBRIDA SUNCOKRETA
IMPACT OF CLIMATE FACTORS
ON OIL YIELD OF NS SUNFLOWER HYBRIDS 25

Simona Jaćimović, Sandra Cvejić, Siniša Jocić, Vladimir Miklič,
Ilija Radeka, Milan Jocković, Nedjeljko Klisurić, Biljana Kiprovski

UTICAJ LOKALITETA NA SADRŽAJ I PRINOS
ULJA U HIBRIDIMA SUNCOKRETA IZ MREŽE MIKRO OGLEDA
INFLUENCE OF LOCATION ON OIL CONTENT AND YIELD IN
SUNFLOWER HYBRIDS FROM THE MICRO EXPERIMENTAL NETWORK 33

Ranko Romanić, Tanja Lužaić, Nada Grahovac, Nada Hladni, Sandra Cvejić, Siniša Jocić

DOBIJANJE ULJA SEMENA SUNCOKRETA NOVIH
KONZUMNIH HIBRIDA POSTUPKOM „HLADNOG”
PRESOVANJA - ISPITIVANJE ISKORIŠĆENJA I KAPACITETA
PRODUCTION OF COLD PRESSED OIL FROM THE NEW CONFECTIONARY
SUNFLOWER HYBRIDS - YIELD AND CAPACITY INVESTIGATION 41

Vojin Đukić, Jegor Miladinović, Zlatica Mamlić, Gordana Dozet,
Gorica Cvijanović, Jelena Marinković, Simona Jaćimović

PRINOS I KVALITET NS SORTI SOJE U
MREŽI MAKROOGLEDA 2021. GODINE
YIELD AND QUALITY OF NS SOYBEAN
VARIETIES IN THE MACRO TRIALS IN 2021 49

Danijela Stojanović, Vojin Đukić, Jegor Miladinović, Zlatica Mamlić, Gordana Dozet, Marija Bajagić, Simona Jaćimović KVALITET PERSPEKTIVNIH LINIJA SOJE U PROCESU REGISTRACIJE U 2021. GODINI QUALITY OF PROSPECTIVE SOY LINES IN THE REGISTRATION PROCESS IN 2021	57
Vojin Đukić, Jegor Miladinović, Danijela Stojanović, Vuk Đorđević, Predrag Randelović, Marina Čeran, Dragana Miljaković KVALITET NOVOPRIZNATIH NS SORTI SOJE U 2022. GODINI QUALITY NEWLY RELEASED NS VARIETIES SOYBEAN IN 2022	65
Dragana Miljaković, Jelena Marinković, Vojin Đukić, Jegor Miladinović, Ana Marjanović Jeromela, Branislava Tintor, Gorica Cvijanović SADRŽAJ ULJA I PROTEINA U ZRNU SOJE ZAVISNO OD GUSTINE SETVE OIL AND PROTEIN CONTENT IN SOYBEAN GRAIN DEPENDING ON SOWING DENSITY	73
Gordana Dozet, Vojin Đukić, Zlatica Mamlić, Jegor Miladinović, Simona Jaćimović, Marina Čeran, Olga Kandelinskaja KVALITET SEMENA SOJE SA OBOJENOM SEMENJAČOM SOYBEAN SEED QUALITY WITH COLORED SEEDER.....	81
Zlatica Mamlić, Asija Abduladim, Vojin Đukić, Marija Bajagić, Jegor Miladinović, Gordana Dozet, Gorica Cvijanović UTICAJ PRIMENE VODENIH EKSTRAKATA NA SADRŽAJ PROTEINA I ULJA U ZRNU SOJE INFLUENCE OF APPLICATION OF AQUEOUS EXTRACTS ON SOYBEAN PROTEIN AND OIL CONTENT	89
Nikola Rakašćan, Ikanović Jela, Popović Vera, Ljubiša Živanović, Mirko Inđić, Anđela Spahić, Gordana Dražić, Ljubiša Kolarić UTICAJ INOKULANATA NA SADRŽAJ ULJA U ZRNU SOJE INFLUENCE OF INOCULANTS ON OIL CONTENT IN SOYBEAN SEED	97
Vera Popović, Jela Ikanović, Ljubica Šarčević Todosijević, Nađa Vukeljić, Vladimir Filipović, Vladimir Strugar, Pavel Cerovski, Marija Rogić VARIRANJE SADRŽAJA ULJA U SORTAMA ULJANOG LANA NS MARKO I NS PRIMUS U USLOVIMA KLIMATSKIH PROMENA VARIABILITY OF OIL CONTENT IN LINSEED VARIETIES NS MARKO AND NS PRIMUS IN CLIMATE CHANGE CONDITIONS	109

Ana Marjanović Jeromela, Sandra Cvejić, Biljana Kiprovska, Nada Grahovac, Simona Jaćimović, Dragana Rajković, Sonja Gvozdenac, Velimir Mladenov, Dragana Miladinović, Danijela Stojanović, Slađana Rakita, Olivera Đuragić, Milan Kostić, Olivera Stamenković, Vlada Veljković	
LANIK, MANJE GAJENA ULJARICA SA VIŠESTRUKOM UPOTREBOM U ISHRANI LJUDI I ŽIVOTINJA	
CAMELINA, MINOR OIL CROP WITH MULTIPLE USE AS FOOD AND FEED	123
Dragana Rajković, Ana Marjanović Jeromela, Lato Pezo, Ankica Kondić Špika	
PRIMENA MODELA VEŠTAČKE NEURONSKE MREŽE U POLJOPRIVREDI I INDUSTRIJI ULJA	
APPLICATION OF ARTIFICIAL NEURAL NETWORK MODEL IN AGRICULTURE AND OIL INDUSTRY	133
Ištvan Tot, Gordan Parenta, Borislav Mrakić	
POBOLJŠANJE RADA LINIJE APSORPCIJE U POGONU EKSTRAKCIJE FABRIKE ULJA DIJAMANT D.O.O. ZRENJANIN	
IMPROVING OF THE ABSORPTION LINE IN THE OIL FACTORY EXTRACTION PLANT DIJAMANT D.O.O. ZRENJANIN	139
Miljan Kračković, Bojan Cvetković, Dragan Trzin, Marijana Pavlović, Dejan Kancko, Zorica Stojanović	
REKONSTRUKCIJA LINIJE ZA HLAĐENJE ULJA U POGONU RAFINERIJE	
RECONSTRUCTION OF THE OIL COOLING LINE IN THE REFINERY PLANT....	145
Biljana Rabrenović, Steva Lević, Viktor Nedović, Ana Salević, Mališa Antić, Vladislav Rac, Marko Malićanin, Vesna Rakić	
TEHNOLOGIJA INKAPSULACIJE BILJNIH ULJA: PRIMER INKAPSULACIJE HLADNO PRESOVANOG ULJA IZ SEMENKI GROŽĐA	
ENCAPSULATION OF VEGETABLE OILS: GRAPE SEED OIL CASE STUDY	151
Vesna Vujasinović, Bojana Kalenjuck Pivarski, Ivana Ćirić, Jovana Bajkanović	
POTENCIJAL PRIMENE PRIRODNIH ANTIOKSIDANASA ZA STABILIZACIJU ULJA I MASTI ZA PRŽENJE	
APPLICATION OF NATURAL ANTIOXIDANTS FOR STABILIZATION OF FRYING OILS AND FATS	159
Vesna Vujasinović, Nemanja Lakić, Biljana Rabrenović, Lazar Pejić, Miloš Bjelica	
NUTRITIVNI KVALITET ULJA ZA PRŽENJE U UGOSTITELJSKIM OBJEKTIMA BEOGRADA	
NUTRITIVE QUALITY OF FRYING OILS IN CATERING FACILITIES OF BELGRADE	167

Ivana Lončarević, Biljana Pajin, Jovana Petrović, Zoran Nikolovski, Danica Zarić, Vladimir Šarac, Petar Jovanović MOGUĆNOST POVEĆANJA SADRŽAJA PROTEINA U CRNOJ ČOKOLADI DODATKOM SOJINOG KONCENTRATA I SOJINOG IZOLATA THE POSSIBILITY OF INCREASING OF PROTEINS IN BLACK CHOCOLATE BY ADDITION OF SOY CONCENTRATE AND SOY ISOLATE	175
Jovana Petrović, Biljana Pajin, Ivana Lončarević, Dragana Šoronja-Simović, Ivana Nikolić, Jovana Doroslovac, Danica Zarić UTICAJ SOJINE LJUSKE NA OSOBINE TESTA ZA PROIZVODNJU ČAJNOG PECIVA INFLUENCE OF SOYBEAN HUSK ON COOKIE DOUGH	185
Ljiljana Popović, Ranko Romanić, Tea Sedlar, Jelena Čakarević PILOT-SCALE PROIZVODNJA PROTEINSKOG IZOLATA IZ NUSPROIZVODA INDUSTRIJE ULJA PILOT-SCALE PRODUCTION OF PROTEIN ISOLATE FROM BY-PRODUCTS OF OIL INDUSTRY	193
Ljiljana Vujačić, Gordana Nović, Jovana Doroslovac KVALITET PROIZVODA OD MESA SA DODATKOM SOJE QUALITY OF MEAT PRODUCTS WITH SOY ADDED	199
Senka Popović, Danijela Šuput, Nevena Hromiš, Jovana Ugarković MOGUĆNOST PRIMENE PROTEINA SOJE U 3D ŠTAMPI POSSIBILITY OF SOY PROTEIN APPLICATION IN 3D PRINTING	207
Vladimir Šarac, Jovana Doroslovac, Branislav Sremčev ODREĐIVANJE SADRŽAJA PROTEINA TEHNIKOM TOTALNOG SAGOREVANJA - DUMAS DETERMINATION OF PROTEIN CONTENT TOTAL COMBUSTION METHODS - DUMAS	217
Aleksandar Fišteš, Nataša Đurišić-Mladenović, Ranko Romanić, Biljana Pajin PRIMENA UREĐAJA RAPIDOXY 100 ZA ODREĐIVANJE OKSIDATIVNE STABILNOSTI RAZLIČITIH TIPOVA UZORAKA APPLICATION OF RAPIDOXY 100 FOR DETERMINATION OF OXIDATIVE STABILITY OF DIFFERENT TYPE OF SAMPLES	225
INDEX AUTORA	237
PRILOG - NAJAVA SKUPOVA	239

20. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA O SUNCOKRETU U NOVOM SADU, 2022.

*Vladimir Miklič, Dragana Miladinović, Siniša Jocić, Sreten Terzić, Sandra Cvejić,
Nada Hladni, Sonja Gvozdenac, Brankica Babec, Ana Marjanović Jeromela*

Institut za ratarstvo i povrtarstvo,
Institut od nacionalnog značaja za Republiku Srbiju, Novi Sad, Srbija

IZVOD

ISA (International Sunflower Association), je međunarodno udruženje sastavljeno od pojedinaca i pravnih lica zainteresovanih za promovisanje istraživanja i razvoj proizvodnje suncokreta. Cilj Udruženja je unapređenje međunarodne saradnje na agronomskom, oplemenjivačkom, tehničkom i nutritivnom nivou, te osiguravanje bliskih veza između istraživača i proizvođača. Svake 4 godine ISA organizuje međunarodne konferencije koje okupljaju veliki broj naučnika i stručnjaka iz celog sveta. Domaćin konferencije dolazi iz zemlje koja ima značajnu proizvodnju suncokreta i/ili visok nivo istraživanja na suncokretu. 2022. godine domaćin je bio Institut za ratarstvo i povrtarstvo iz Novog Sada, u Novom Sadu 20-23.06., što je veliko priznanje srpskoj nauci. Rad konferencije je bio podeljen u 10 sekcija gde su prezentovana dostignuća iz sledećih oblasti: oplemenjivanje, proizvodnja i kvalitet semena i ulja, konzumni suncokret, genetički resursi, biotehnologija, biljna proizvodnja i modeliranje, otpornost na biotički i abiotički stres, volovod i ekonomija i tržište. Preko 400 učesnika sa preko 200 radova dalo je doprinos daljem razvoju svih aspekata proizvodnje suncokreta na globalnom nivou.

Ključne reči: suncokret, ISA, Institut za ratarstvo i povrtarstvo, međunarodna konferencija

20TH INTERNATIONAL SUNFLOWER CONFERENCE IN NOVI SAD, 2022

ABSTRACT

ISA (International Sunflower Association), is an international association composed of individuals and legal entities interested in promoting research and development of sunflower production. The goal of the Association is to promote international cooperation at the agronomic, breeding, technical and nutritional levels, and to ensure close links between researchers and producers. Every 4 years, ISA organizes international conferences that bring together a large number of scientists and experts

from around the world. The host of the conference comes from a country that has significant sunflower production and/or a high level of research on sunflower. In 2022, the host is the Institute of Field and Vegetable Crops from Novi Sad, in Novi Sad on June 20-23, which is a great recognition of Serbian science. The work is divided into 10 sections where achievements in the field are presented: breeding, production and quality of seeds and oils, confectionery sunflower, genetic resources, biotechnology, plant production and modeling, resistance to biotic and abiotic stress, broomrape and economy and market. Over 400 participants with over 200 papers contribute to the further development of all aspects of sunflower production on a global scale.

Key words: sunflower, ISA, Institute of Field and Vegetable Crops, international conference

ISA (INTERNATIONAL SUNFLOWER ASSOCIATION)

(<https://www.Isasunflower.Org/>)

ISA (International Sunflower Association) je međunarodno udruženje osnovano od pojedinaca i pravnih lica zainteresovanih za promovisanje istraživanja i razvoj proizvodnje suncokreta, slika 1.

Slika 1. Logo Međunarodne asocijacije za suncokret
Figure 1. Logo of ISA (International Sunflower Association)

Cilj udruženja je unapređenje međunarodne saradnje na agronomskom, oplemenjivačkom, tehničkom i nutritivnom nivou, te osiguravanje bliskih veza između istraživača i proizvođača.

Da bi ispunila svoje ciljeve, ISA:

- preuzima odgovornost za izbor datuma i lokacija za međunarodne konferencije o suncokretu svake četiri godine i igra aktivnu ulogu u njihovim organizacijama;
- doprinosi koordinaciji simpozijuma o suncokretu između dve konferencije;
- obezbeđuje da se različiti aspekti proučavaju na ovim skupovima: biologija, poboljšanje sorti, hemijska kontrola bolesti, itd...;
- učestvuje u izboru vodećih stručnjaka za suncokret za dodeljivanje Pustovojtove nagrade;
- zadužena je za publikacije vezane za suncokret (bilten, zbornik radova i izvoda sa simpozijuma, itd...).

Udruženje čine fizička i pravna lica specijalizovana za suncokret: a) sponzori, b) aktivni članovi, i c) počasni članovi. Sponzori su pravna lica (kompanije, firme, univerziteti itd.) koja plaćaju godišnju pretplatu, aktivni članovi su osobe koje se učlanjuju u udruženje (pojedinci, grupno članstvo) koji plaćaju godišnju članarinu, počasni članovi su zaslužni dugogodišnji članovi ISA koji ne plaćaju članarinu.

Udruženjem upravlja Bord direktora u kome su predstavnici najvažnijih država kada su u pitanju proizvodnja i istraživanja na suncokretu. Trenutno (2016-2022. godine) članovi Borda su:

- Dr Vladimir Miklič, Srbija (predsednik i predstavnik ISA sponzora)
- Etienne Pilorge, Francuska (sekretar, blagajnik)
- Guillermo Pozzi, Argentina
- Dr Valentina Encheva, Bugarska
- Dr Nicolas Langlade, Francuska
- Dr Laszlo Hargitay, Mađarska
- Dr Sujatha Mulpuri, Indija
- Dr Gian Paolo Vanozzi, Italija
- Dr Maria Duca, Moldavija
- Dr Maria Joita-Pacureanu, Rumunija
- Dr Yakov Demurin, Rusija
- Dr Stevan Maširević, Srbija
- Louis Schoonraad, Južna Afrika
- Dr Leonardo Velasco, Španija
- Dr Yalcin Kaya, Turska, bivši predsednik
- Dr Brent Hulke, SAD
- Prof. dr Jun Zhao, NR Kina
- Dr Katerina Makliak, Ukrajina

Nedavni događaji koji su se desili u organizaciji ISA:

- The Sunflower Genetic Resources for Breeding: „Germplasm Evaluation and Conservation Webinar”, Moldova, 21.06.2021. godine
https://www.isasunflower.org/fileadmin/documents/News/Flyer_Webinar.pdf
- Workshop on Climate Change – Sunflower Resistance to Drought, Bucharest, Romania, 19-20.08.2021. godine
<https://www.incda-fundulea.ro/drought/index.php>
- Webconference on Sunflower and Pollinators, Toulouse, France, 6-7.10.2021. godine
https://www.isasunflower.org/fileadmin/documents/News/ISA_Sunflower_Pollinators_1st_Web_Conference_Program.pdf

MEĐUNARODNE KONFERENCIJE O SUNCOKRETU

Međunarodne konferencije o suncokretu najveći su događaji ove vrste u svetu. Organizuju se svake 4. godine. Veliki broj stručnjaka, naučnika iz naučnih institucija, semenskih i hemijskih kuća iz celog sveta okuplja se kako bi razmenili znanje iz svih oblasti istraživanja i proizvodnje suncokreta.

Glavne teme konferencija su: oplemenjivanje, biotehnologija, proizvodnja semena, fiziologija biljaka, zaštita bilja, prerada suncokreta, tržište... Pod okriljem ISA, konferencije organizuje izabrani domaćin. To je najčešće naučna institucija iz zemlje u kojoj postoji značajna proizvodnja suncokreta, kao i visok nivo naučnih istraživanja na suncokretu. Pregled vremena i lokacija održavanja konferencija u periodu od 1964. godine do danas, dat je u tabeli 1.

Tabela 1. Međunarodne konferencije o suncokretu - istorijat
Table 1. International Sunflower Conferences - history

Datum/ Date	Međunarodne konferencije o suncokretu/International Sunflower Conferences	Mesto/ Place	Država/ Country
17-18.06. 1964.	1 st International Sunflower Conference	Texas	USA
17-18.08. 1966.	2 nd International Sunflower Conference	Morden, Ma- nitoba	Canada
13-15.08. 1968.	3 rd International Sunflower Conference	Crookston, Minnesota	USA
23-25.06. 1970.	4 th International Sunflower Conference	Memphis, Tennessee	USA
25-29.06. 1972.	5 th International Sunflower Conference	Clermont- Ferrand	France
22-24.07. 1974.	6 th International Sunflower Conference	Bucharest	Romania
27.06- 03.07. 1976.	7 th International Sunflower Conference	Krasnodar	USSR
23-27.07. 1978.	8 th International Sunflower Conference	Minneapolis, Minnesota	USA
08-13.06. 1980.	9 th International Sunflower Conference	Torremolinos	Spain
14-18.03. 1982.	10 th International Sunflower Conference	Surfers Paradise	Australia
10-13.03. 1985	11 th International Sunflower Conference	Mar del Plata	Argentina
25-29.07. 1988.	12th International Sunflower Conference	Novi Sad	Yugosla- via
07-11.09. 1992.	13 th International Sunflower Conference	Pisa	Italy

12-20.06. 1996.	14 th International Sunflower Conference	Beijing/ Shenyang	PR China
12-15.06. 2000.	15 th International Sunflower Conference	Toulouse	France
29.08- 02.09. 2004.	16 th International Sunflower Conference	Fargo, Dakota	USA
08-12.06. 2008.	17 th International Sunflower Conference	Cordoba	Spain
27.02- 01.03. 2012.	18 th International Sunflower Conference	Mar del Plata & Balcarce	Argentina
29.05- 03.06. 2016.	19 th International Sunflower Conference	Edirne	Turkey
20-23.06. 2022.	20th International Sunflower Conference	Novi Sad	Serbia

**20. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA O SUNCOKRETU,
NOVI SAD, SRBIJA, 20.-23.06.2022. GODINE**
<https://isc2020.com/>

Jubilarna 20. Međunarodna konferencija o suncokretu održana je 2022. godine u Novom Sadu, nakon dve godine odlaganja usled pandemije Covid-19, slika 2.

20th International Sunflower Conference, Novi Sad
Slika 2. Logo 20. Međunarodne konferencije o suncokretu
Figure 2. Logo of 20th International Sunflower Conference

Domaćin konferencije bio je Institut za ratarstvo i povrtarstvo iz Novog Sada. Ovo je prvi put da je jedna institucija dobila čast i obavezu da po drugi put bude domaćin konferencije, s obzirom da je 12. Međunarodna konferencija o suncokretu održana 1988. godine, takođe u Novom Sadu, u tadašnjoj Jugoslaviji, i takođe u organizaciji Instituta. To mnogo govori o značaju Instituta za ratarstvo i povrtarstvo iz Novog Sada u svetskim razmerama, kada su u pitanju istraživanja na suncokretu.

Naučni radnici Instituta su još sedamdesetih godina, među prvima u svetu stvorili hibride suncokreta i uveli ih u proizvodnju umesto sorti, prvi su pronašli izvor otpornosti na bolest Phomopsis i stvorili otporne hibride, prvi u Evropi su stvorili Clearfield® hibrid suncokreta i uvek bili lideri u uvođenju novih tehnologija (ExpressSun®/SUMO®, Clearfield® Plus...). U Institutu je stvoreno preko 700 hibrida suncokreta koji se uspešno gaje u preko 30 zemalja sveta. Za svoj doprinos u istraživanjima na suncokretu nagradom Pustovojsa nagrađeni su i Prof. dr Tihomir Vrebalov, akademik Dragan Škorić, Prof. dr Stevan Maširević, kao i dr Luka Ćuk, ponikao u Institutu.

Program konferencije je osmišljen kroz rad po sekcijama:

- Sekcija 1: Oplemenjivanje – Novi/stari ciljevi i izazovi oplemenjivanja
- Sekcija 2: Proizvodnja i kvalitet semena, ulja i sačme – zahtevi tržišta
- Sekcija 3: Konzumni suncokret – kultura u razvoju
- Sekcija 4: Genetski resursi – ulaganje za budućnost
- Sekcija 5: Biotehnologija i omiksi – stari problemi, novi alati
- Sekcija 6: Proizvodnja useva i modeliranje – stabilnost prinosa u promjenjivom okruženju
- Sekcija 7: Otpornost na biotički stres – nove i očekivane štetočine i bolesti
- Sekcija 8: Otpornost na abiotički stres – izazovi promene okruženja
- Sekcija 9: Volovod – stalni izazov
- Sekcija 10: Ekonomija i tržište – trendovi i perspektive
- Sekcija 11: Buduće perspektive – novi i tekući projekti

Kao plenarni predavači na konferenciji pozvani su vrhunski svetski naučnici iz raznih oblasti aktuelnih istraživanja na suncokretu:

- Dr. Felicity Vear, France
- Dr. Yakov Demurin, VNIIMK, Russia
- Dr. Chao-Chien Jan, China
- Dr. Sreten Terzić, IFVCNS, Serbia
- Dr. Brent Hulk, USDA ARS, USA
- Dr. Philippe Debaeke, INRA, France
- Dr. Leire Molinero Ruiz, CSIC, Spain
- Dr. Nicolas Langlade, INRA, France
- Dr. Stéphane Muñoz, INRA, France
- Etienne Pilorgé, Terres Inovia, France
- Dr Nicky Creux, FABI, South Africa

Tokom konferencije koja se odvijala u Master centru Novosadskog sajma, održana je i Generalna skupština ISA na kojoj su usvojene važne odluke vezane za funkcionisanje ove asocijacije i izabran novi sastav Borda ISA. Besprekornoj organizaciji cele konferencije značajno je doprinela ovlašćena novosadska agencija PanaComp, inače posebno specijalizovana za kongresni turizam i slične događaje (<https://www.panacomp.net/pocetna/>).

Posednjeg dana konferencije održan je tradicionalni Dan polja na Odeljenju za suncokret na Rimskim šančevima. Pored tradicionalne svetske kolekcije hibrida

suncokreta gde su se predstavile semenske kuće i naučne institucije iz celog sveta, prikazana je i najveća evropska kolekcija divljih vrsta suncokreta koju poseduje Institut za ratarstvo i povrtarstvo iz Novog Sada i koja je jedan od temelja uspešnog oplemenjivačkog programa. Sponzori konferencije (Syngenta, Corteva, Limagrain, Sanrui, KWS, Feed and Seed Technologies DOO, Lidea, Wintersteiger, Timac agro, Kitte i dr.), prikazali su svoja dostignuća u službi proizvodnje suncokreta.

Konferenciju su podržali i časopisi Ratarstvo i povrtarstvo, OCL (Oilseeds and fats, Crops and Lipids), Agronomy, Plants i Helia. Veliku podršku dali su i Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije, Sekretarijat za visoko obrazovanje i naučnoistraživačku delatnost Autonomne Pokrajine Vojvodine i Kongresni biro Srbije.

20. Međunarodna konferencija o suncokretu je jedan od najvećih naučnih događaja organizovan poslednjih godina u Srbiji. Preko 200 prezentovanih naučnih radova, kao i direktni kontakti mnogobrojnih naučnika i stručnjaka iz celog sveta doprineće daljem razvoju svih aspekata proizvodnje suncokreta na globalnom nivou.

Zahvalnica

Ovaj rad je nastao kao rezultat projekta TR-31025: Razvoj novih sorti i poboljšanje tehnologije proizvodnje uljanih biljnih vrsta za različite namene, koji finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.

LITERATURA

1. Dokumentacija Instituta za ratarstvo i povrtarstvo u Novom Sadu, <https://nsseme.com/>
2. Dokumentacija Međunarodne asocijacije za suncokret ISA (International Sunflower Association), <https://www.isasunflower.org/>
3. Dokumentacija Međunarodne konferencije o suncokretu (International Sunflower Conference), <https://isc2020.com/>
4. <https://www.panacomp.net/pocetna/>

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

633.85(082)
665.3(082)

САВЕТОВАЊЕ “Производња и прерада уљарица” (63 ; Херцег Нови ; 2022)

Zbornik radova / 63. savetovanje “Proizvodnja i prerada uljarica” sa međunarodnim učešćem, Herceg Novi, 26. jun - 1. jul 2022. = Proceedings = 63rd Conference “Production and Processing of Oilseeds” with international participation ; [uređivački odbor Biljana Pajin ... et al.]. - Novi Sad : Tehnološki fakultet : Institut za ratarstvo i povrtarstvo : Industrijsko bilje, 2022 (Novi Sad : Feljton). - 241 str. : ilustr. ; 25 cm

Tiraž 150. - Bibliografija uz svaki rad. - Rezime na engl. jeziku uz svaki rad. - Registar.

ISBN 978-86-6253-154-4

а) Уљарице - Производња - Зборници б) Уљарице - Прерада - Зборници

COBISS.SR-ID 67938569